

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD-1090

NAAM: ROZEKRUISERSCHENOTSCHAP.

B VI

Gen vergadering van de Roze kruisers geen actie
nemen zonder overleg met Hoofd B.-

20-2-1953. H.B.

A.C.B.

Gerien.

B VI 13/1.53.

Opmerking C.A.V. II $\frac{20}{x}$ 53 Ingevoerd een compilatierapport.

DE ROZENKRUISERS

Als stichter van de Orde van de Rosenkruisers, zich ook wel noemende "Rosicrucian Fellowship", "Aguarisbond", "Orde der Manichaën", "Lectorium Rosicrucianum", "Ancient Mystic Order Rosae Crucis", "Internationale School van Esoterische Wijsbegeerte", wordt sekere Christiaan Rosenkruis genoemd, die tegen het einde der 14e eeuw een bedevaart naar Jerusalem deed en onderweg te Damascus en later te Pes in de oude geheime wetenschap der Arabieren sou zijn ingewijd.

In Duitsland en Nederland sou hij later met enige vrienden de Broederschap van het Rosenkruis hebben opgericht om te trachten de oude wijsheid uit het Oosten in de vorm van een nieuw Christendom te onderwijzen.

In deze orde is het voorschrift de leden, die verschillende religieuze opvattingen hebben en uit de verschillende lagen der bevolking voortkomen, al naar hun houding en kennis tot hogere graden te bevorderen. Voor iedere graad bestaan voorschriften ter inleiding en opleiding van de candidaat, alsook een plan voor de mededeling van een bepaald soort kennis, waarbij mystiek en occultisme een grote rol spelen.

Uit de namen der 9 graden blijkt, hoe het lid langzamerhand door de Rosenkruisler tot volmaking komt.

De rangen luiden:

1. Junior
2. Theoretikus
3. Praktikus
4. Philosophus
5. Minor
6. Major
7. Adeptus-exemptus
8. Magister
9. Magus

Het symbool der Rosenkruisers is de roos en het kruis met het onderschrift I.N.R.I. Elk nieuw-ingewijd lid ontvangt een wit zijden schootsvel, dat een kruis, waaromheen zich een bloeiende rozentak gehecht heeft, tot versiering heeft.

Zoals men opmerken zal vertoont deze orde in hogergenoemde zaken veel overeenkomst met de Orde der Vrijmetselarij, tot welke de Rosenkruisers in vroegere jaren vaak overgingen, terwijl ook nu nog Vrijmetselaars eveneens lid van de Orde der Rosenkruisers zijn.

De Nederlandse loges der Rosenkruisers zouden ondergeschikt zijn aan een hoofdkwartier onder sekere Max Heidel te Oceanside, Californië. In Nederland sou het Hoofdkwartier gevestigd zijn te Haarlem aan de Bakenessergracht 11-13. Andere bureaux zijn gevestigd te

Amsterdam - J. Verhulststraat 70a
Hilversum - Trompenbergweg 6
Rotterdam - Ochterveltstraat 30a
Utrecht - Regentesselaan 103
Alkmaar - Oude Gracht 114
Arnhem - Brugstraat 7
Groningen - Pelsterstraat 36
Den Haag - Duinweg 19
Leeuwarden - Minnemastraat 2a

In deze steden zijn "tempels" van het genootschap, terwijl de Hoofdtempel gelegen is in het conferentie-oord "Elckerly" in de bossen van het Lage Vuursche.

Hoewel de leden van verschillende politieke overtuiging zijn

is het merendeel op grond van hun bijbelse overtuiging anti-kapitalistisch. Bovendien zijn zij over het algemeen niet anti-communistisch georiënteerd, een en ander in verband met een door twee leidende Rosenkruisers in 1930 ondernomen reis naar de Sovjet-Unie, waar zij een diepgaande studie gemaakt hebben over de verhouding tussen de kerk en de staat en na terugkeer verklaarden, dat de toestand aldaar bijna ideaal te noemen was. Niettegenstaande dit, is het de Rosenkruisers ten strengste verboden, op samenkomsten over politieke vraagstukken te spreken, omdat zij de politiek geheel buiten kerkelijk verband willen houden.

De politiek immers is iets werelds en de Rosenkruisers kiezen tussen het materiële van deze wereld en het geestelijke van het Opperwezen het laatste. Zij wekken op in het streven naar geestelijke opvoeding, vernieuwing en barmhartigheid, zelfs tegenover hun grootste tegenstanders. Onder de leden bestaat een hechte vriendschap en ze helpen elkaar op elk gebied. Zij propageren de geboortebepijning door kuisheid in zeden en stellen als voorwaarde tot intreding vegetarisme, het niet roken, het zich onthouden van alcohol en andere narcotica en het niet meer dragen van bent en veren. Zij wijzen het spiritisme, de astrologie, het magnetisme en de handlijkleeskunde af en hun hoofdthese is de transfiguratie. In deze transfiguratie of wedergeboorte geloven zij de weg terug te vinden naar het beloofde Land en middels deze reïncarnatie geloven zij ten slotte te worden verlost. Er gaat van dit genootschap een roep uit namens het universele broederschap, welke hoofd en geest Jesus Christus is. Niet ieder kan deze roep echter horen, maar alleen zij, die deel hebben aan de in de mens versonken "oer-herinnering". De Rosenkruisers stellen zich de keuze: "ondergang of in Christus gered worden langs de weg der transfiguratie". Dit alles gaat gepaard met een ingrijpende disqualificatie van het natuurlijke leven. Vandaar de uitdrukkelijke uitspraak, dat het genootschap zich o.a. onthoudt van politiek en economie, omdat het "koninkrijk der hemelen nu eenmaal niets te maken heeft met de "natuurorde" waarin wij thans bestaan".

Op 30 September 1940 werd het genootschap als zijnde strijdig met de openbare orde, door de besetter ontbonden.

In Maart 1950 werd door publicatie van advertenties in dagbladen de aandacht weer gewekt voor dit genootschap.

Merkwaardig is, dat de eerste advertentie terzake verscheen in "De Waarheid" van 3 Maart 1950, welk dagblad ook later meerdere malen, naast neutrale bladen, voor advertentie-doeleinden ingeschakeld werd.

Het genootschap geeft als orgaan uit "Het Rosenkruis" en "Aguaris". Laatstgenoemd orgaan is bij beschikking van de Minister van Defensie d.d. 20-9-1939 onder No.106 verboden lectuur voor militairen verklaard.

1-12-1955.

CRAN II

Rozekruisers

Periodiek:

Datum:

CIRCULATIE

Niet langer houden dan dagen

AAN	GEZIEN		Volgens geadresseerde nog t.k. aan
	dat.	par.	
P & B			

Aantekeningen:

REEDS meermalen werd mij de vraag gesteld, wat we toch hebben te verstaan onder het Rozekruisers-genootschap. Ik moet eerlijk erkennen, dat de beantwoording van deze vraag me niet erg lokte, omdat ik van vroeger kennis-nemen van deze stroming allerlei vreemde herinneringen bewaarde over een zódanig fantastisch en speculatief „systeem”, dat men niet veel lust meer heeft, er ook maar enige tijd aan te besteden. Dat moge wat hard klinken, maar het is nu eenmaal zo, dat men onmogelijk eisen kan, dat een mens waarlijk volle aandacht besteedt aan alles, wat zo maar op het gebied der „levens- en wereldbeschouwing” op de markt des levens gebracht wordt. Toch blijkt men soms met deze gedachten in aanraking te komen en er is thans een bijzondere aanleiding om even op dit genootschap terug te komen, nu in vijfde herziene druk verscheen de brochure: „Wat is, wil en doet het Rozekruisers Genootschap Lectorium Rosicrucianum?”

Als ik zeg, dat men hieruit duidelijk een indruk kan krijgen, wat dit genootschap is, dan bedoel ik alleminst, dat de zaak zelf klaar en helder is. In tegendeel: er liggen zólike vreemde elementen in, dat men zich van bezijde tot bezijde verbaast, dat er waarlijk nog aanhangers van dit genootschap zijn die op geregelde tijden samenkomen in het brandpunt dezer Geesteschool, het conferentie-oord „Elckerlyc” in de bossen van de Lage Vuursche, waar de voordrachten gehouden worden in de grote Bostempel, als daar gehandeld wordt over de wijsbegeerte van het Rozekruis en over het Goddelijk red-

gnostieke interpretatie!), gered worden in Christus, wedergeboorte (de Christelijke terminologie van de transfiguratie), de schapen, die de Herder Jezus Christus volgen, het belijdende leerlingschap, de volmaakte heerlijkheid vóór de zondeval, de verzoening enz. enz. En dit alles zo duidelijk, dat men er gemakkelijk doorheen kijkt, wanneer men ten minste niet geheel vreemd is van de bijbel. En het behoeft ons dan ook niet te verwonderen, dat het vreemde beroep op de bijbel en op Jezus Christus een hoofdstuk nodig maakte over „Rozekruisers en de Bijbel”. Het verwondert ons niet, dat het genootschap een grote afkeer heeft van bijbeltekst-bombardementen, zoals men het uitdrukt, omdat men, de bijbel een te heilig boek acht. Elk verweer vanuit de bijbel en vanuit de woorden van Christus zelf wordt bij voorbaat afgewezen, omdat men meent, dat de bijbel van het begin tot het einde betrekking heeft op het Pad van de terugkeer in de andere natuurorde van het koninkrijk der hemelen. Alleen op dit Pad kan men de bijbel verstaan. De miljoenen gelovigen, die de oerharmonie niet meer bezitten, begrijpen er niets van, want zij denken (de grote waan! dat de bijbel aanwijzingen geeft voor het bestaan in deze wereld. Stel u voor: voor deze natuurorde. Dat is de grote fout van de theologie en de kerk. De rozekruisersleerling ziet de bijbel dan ook niet als een autoriteit, die hem iets wil leren. Want de waarden van een heilig boek kunnen eerst tot hem spreken, zich dan pas aan ons openbaren, naarmate we toegroeien naar het bewustzijnsniveau, waarvan zij getuigen.” Alle andere exegese is caricatuur.

door prof. dr.

G. C. Berkouwer

dingsbedoelen via de Lichtkracht, die in staat stelt het wezen van de „transfiguratie” te doorgronden. Neen, duidelijk is dit alles niet. Maar wél is duidelijk, dat hier op een onverantwoorde wijze telkens weer verwezen wordt naar de bijbel en naar de persoon van Jezus Christus, alsof dit genootschap met enig recht zich op het evangelie kan beroepen. Wie deze zelfverklaring van het genootschap leest, wordt er diep van doordrongen, dat we hier met niet anders dan een door en door valse religie te doen hebben, die zich voordoeft onder de schijn, vrij veel met het evangelie te maken te hebben. Niet zonder tegenzin om het veelvuldig misbruikend beroep op de woorden van Jezus Christus en op de Heilige Geest wil ik voldoen aan de vraag om enige voorlichting over deze religie, die pretendeert het „Pad der waarheid” te kunnen wijzen.

HIERMEE heb ik dan voldaan aan de wens, iets te horen van de rozekruisers. Het gaat om een mengsel van verschillende kruiden gebrouwen, van oude gnostiek, theosophie en zelfvrijmetselarij (bouw op de hoeksteen Jezus Christus, vandaar de term: hoeksteen-vrijmetselarij) en nog veel meer. Invloed kan hiervan alleen uitgaan bij de onderstelling van de totale vervreemding van de bijbel. In zover vormt ook deze valse religie, gecentreerd in de tempel aan de Lage Vuursche, een waarschuwing in het midden van ons volk, dat juist een nieuwe vertaling op zijn tafels kreeg.

OM te beginnen wil ik er op wijzen, dat het genootschap zich aankondigt als de weg wijzend naar elementaire levensveranderingen en als voorwaarden stelt: vegetarisme, niet meer roken, het zich onthouden van alcohol en andere narcotica en het niet meer dragen van bont en veren. Voorts wordt in deze brochure uiteengezet, waarom men het spiritisme afwijst en eveneens de astrologie en het magnetisme. Maar waar het me nu vooral om te doen is, is de positieve these van dit genootschap. Men kan die in een enkel woord samenvatten: transfiguratie. Er gaat

Jezus Christus en op de menige Geest wil ik voldoen aan de vraag om enige voorlichting over deze religie, die pretendeert het „Pad der waarheid” te kunnen wijzen.

D 50 - 15000 10212 - 51 - 43

OM te beginnen wil ik er op wijzen, dat het genootschap zich aankondigt als de weg wijzend naar elementaire levensveranderingen en als voorwaarden stelt: vegetarisme, niet meer roken, het zich onthouden van alcohol en andere narcotica en het niet meer dragen van bont en veren. Voorts wordt in deze brochure uiteengezet, waarom men het spiritisme afwijst en eveneens de astrologie en het magnetisme. Maar waar het me nu vooral om te doen is, is de positieve these van dit genootschap. Men kan die in een enkel woord samenvatten: transfiguratie. Er gaat van dit genootschap een roep uit namens de universele broederschap, welker Hoofd en Geest Jezus Christus is. Niet iedereen kan deze roep horen, maar alleen zij, die deel hebben aan de in de mens verzonken „oer-herinnering”. Zulke mensen kunnen in de weg van transfiguratie of wedergeboorte de weg terugvinden naar het beloofde Vaderland in de weg der reïncarnatie, waaruit de mens ten slotte wordt verlost. Reïncarnatie op zichzelf baat niet. We hebben slechts de keuze: ondergang of in Christus gered worden langs de weg der transfiguratie. Dit alles gaat gepaard met een ingrijpende disqualificatie van het „natuurlijk leven” (vandaar de uitdrukkelijke uitspraak, dat het genootschap zich o.a. onthoudt van politiek en economie), omdat het koninkrijk der hemelen nu eenmaal niets te maken heeft met de „natuurorde”, waarin wij thans bestaan. Deze twee orden vormen de kern van het genootschap en beheersen alles. Er ligt in deze vreemde wijsbegeerte een modern gnostisch element, dat soms op onverbloemde wijze tot uiting komt. En men schaamt zich er niet voor, al wordt het woord gnostiek geen enkele maal genoemd. Maar de trekken worden duidelijk zichtbaar. Immers; de mensheid is in de waan, dat de wereld en het gehele mens-zijn van de natuur een deel zou zijn van het goddelijk scheppingsplan. Een waan, die ons afsluit van het weten, „dat zowel ons stofleven als het bestaan in het hiernamaals, zowel onze „aarde” als onze „hemel” het product zijn van onze eigen werken, het resultaat onzer geestesbegoocheling, de uitkomsten onzer van God afgewende levenshouding”. Ik heb de gedachte, dat hiermee feitelijk reeds alles gezegd is. De rest is bijzaak of althans consequentie. En deze consequenties houden zulke levensvreemde elementen in, dat het me niet nodig lijkt er uitvoerig op in te gaan. Wie zo over de door God geschapen wereld oordeelt mede op grond van wat de mens er van gemaakt heeft, moet wel tot conclusies komen, waarvan men alleen maar kan zeggen, dat ze duister en onbegrijpelijk zijn. Dat ligt in het wezen van de zaak besloten. En het woord „oer-herinnering” kan dat dan niet meer goedmaken.

* * *

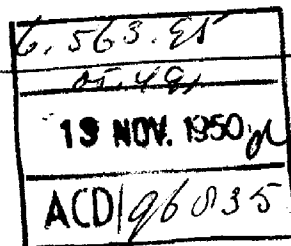
MAAR boven alles wil ik wijzen op het reeds gememoreerde gebruik van bijbelteksten. Ik noem willekeurig woorden, waarin de bijbel gebruikt wordt: koninkrijk der hemelen, schuldvergeving, het beloofde land, wel in de wereld, maar niet van de wereld (in

10 November 1950

Nr. 509

DIENSTGEHEIM

Onderwerp: Contactpersoon Kennemerland
van het Rozekruisers Genoot-
schap.

In afschrift aan: I.D. Velsen.

Naar aanleiding van ijverige pogingen van de Internationale School van het Rozekruisers Genootschap om ook te Beverwijk te komen tot het beleggen van besloten bijeenkomsten, hebben wij U hierover dit jaar reeds 2 meldingen toegezonden, onder Nr. 161, d.d. 16-6-50 en Nr. 303, d.d. 28-8-50. *co 87567* *co 91541*

Zoals daarin vermeld werd door het R.G. vershillende malen in "De Waarheid" geadverteerd.

Op 8-11-50 is ons aan het Hoofdkwartier van het R.G. te Haarlem medegedeeld dat als contactpersoon voor Kennemerland optreedt: v.d. Pel, kapper, Kennemerlaan, IJmuiden.

Voorts werd medegedeeld dat 's avonds en op Zondagen besloten bijeenkomsten in het Hoofdkwartier te Haarlem worden gehouden, terwijl in Wormerveer eveneens iemand als contactpersoon werkzaam is, wiens naam niet werd genoemd.

Voor f 1.- kon door ons een boekwerk worden gekocht waarin doel en werkwijze van het R.G. werden beschreven. Het werk is getiteld "Wat is, wil en doet het moderne Rozekruisers Genootschap", en is uitgegeven door de Rozekruiserspers te Haarlem, Hedastraat 36. Hoofdstuk VIII van dit boek behandelt dat de Rozekruisers zich onthouden van iedere actieve deelname aan politiek, humanisme en economie (pagina 50). In hoofdstuk VII, op pagina 49, wordt over Waarheid gezegd: "De school van het Rozekruis is een school voor hen die Waarheid zoeken."

Nog werd medegedeeld dat, behalve in Haarlem, in Nrd. Kennemerland geen andere dan de genoemde contactpersonen aanwezig waren.

Aan de I.D. Velsen verzoeken wij ons **het** personalia van v.d. Pel te doen toekomen, alsmede wat eventueel op politiek gebied van hem bekend is.

I.D.

B

OP KAART
ACD/13
DAT: 24.6.50
PAR: W.

28 Augustus 1950

6,563.9
08,5

- 7 SEP. 1950
ACD/ 92541

GD 1592
G 87-67

erwerp: Rozekruisers-Genootschap

In aanvulling op onze melding Nr. 161, d.d. 16-6-50, betreffende de Internationale School van het Rozekruisers Genootschap "Lectorium Rosicrucianum", kunnen wij mededelen, dat in het dagblad "Kennemerland" van Beverwijk op 17-6-50 en 24-6-50 nogmaals een advertentie van bedoeld Genootschap werd geplaatst, waarin werd bekend gemaakt dat ook te BEVERWIJK kleine besloten bijeenkomsten werden georganiseerd "om belangstellenden in te lichten".

Ondanks dat door ons op 20-6-50 te Haarlem en nadien ook te Beverwijk getracht is te weten te komen waar bedoelde bijeenkomsten te Beverwijk worden gehouden en door wie zij worden georganiseerd en bijgewoond, mocht ons dit tot heden niet gelukken. Het onderzoek wordt voortgezet.

6.K. Het Hoofdkwartier van het R.G. is gevestigd te Haarlem Bakenessergracht 11-13. Het is dagelijks geopend en des avonds volgens afspraak, aldus de advertenties. Bij onderzoek is gebleken dat inlichtingen aan bedoeld bureau kunnen worden verkregen: dagelijks tussen 14-17 uur.

Sinds onze eerste melding - bovengenoemd - verschenen in de te Beverwijk verschijnende editie 2 van "De Waarheid" wederom 4 advertenties, waarin werd bekend gemaakt dat kleine besloten bijeenkomsten werden georganiseerd te Eindhoven, Den Bosch, Vught, Tilburg en Breda. om belangstellenden in te lichten over wat het R.G. is, wil en doet. De data waarop bedoelde advertenties in "De Waarheid" werden geplaatst, zijn: 24-6-50 - 7-7-50 - 21-7-50 en 5-8-50.

6.K. Nog werd ons bekend dat, ingevolge Ministeriele Beschikking, van de Minister van Defensie, d.d. 20-9-39, IIe Afd. B. Nr. 12, ~~dat~~ het orgaan "Aquarius" van het Rozekruisers Genootschap, verboden lectuur is voor militairen. Het blad is in genoemde beschikking genoemd onder Nr. 108.

1.D.

(Handwritten mark)

Beverwijk

16 Juni 1950.

R
6.563.9
05.5

19 JUNI 1950
ACD/ 87567

Onderwerp: Activiteit van de Internationale School van het Rozekruisers Genootschap.

De aandacht op de Internationale School van het Rozekruisers Genootschap, werd bij ons na de oorlog voor het eerst weer gewekt door een advertentie in "De Waarheid" van 3 Maart 1950.

In deze advertentie werden een tiental plaatselijke bureaux bekend gemaakt, waar inlichtingen over het Rozekruisers Genootschap "Lectorium Rosicrucianum" konden worden verkregen.

Deze bureaux zijn gevestigd te:

1. Amsterdam	J. Verhulststraat 70a
2. Haarlem	Bakenenessergracht 11
3. Hilversum	Trompenb.weg 6
4. Rotterdam	Ochterveltstraat 30a
5. Utrecht	Regentesselaan 103
6. Alkmaar	Oude Gracht 114
7. Arnhem	Brügstraat 7
8. Groningen	Pelsterstraat 36
9. Den Haag	Duinweg 19
10. Leeuwarden	Minnemastraat 2a.

Uit de advertenties van Maart 1950 blijkt dat het Hoofdkwartier aanvankelijk was gevestigd Hedastraat 36 te Haarlem, vanaf April 1950 echter: Bakenessergracht 11 te Haarlem.

De publicatie in "De Waarheid" was voor ons voor het eerst een openbaring dat het Rozekruisers Genootschap zijn "broeders" ook onder de Waarheid-lezers zocht.

Na publicatie van de eerste advertentie in "De Waarheid" verschenen ook in andere dagbladen advertenties van het Rozekruisers Genootschap. De tekst van elke advertentie was weer anders, ondanks dat tot heden het systeem van "3 x plaatsen - 2 x betalen" (zoals dit bij verschillende bladen in Nederland wordt toegepast) werd gevolgd.

In "De Waarheid" verschenen de eerste 3 advertenties op 3-3, 13-3 en 23-3-50. De advertentie van 13-3-50 verscheen ook in het dagblad "Kennemerland" van Beverwijk.

Het tweede drietal advertenties troffen wij aan in het dagblad "Kennemerland" van 8, 14 en 21 April 1950.

Hierin werd o.a. bekendgemaakt dat het Rozekruisers Genootschap "ook te Beverwijk kleine, besloten bijeenkomsten organiseerde, "om belangstellenden in te lichten: over wat het is, wil en doet."

Een soortgelijke advertentie verscheen in het dagblad "Kennemer Courant" van 21-4-50 en betrof de organisatie van bijeenkomsten te Haarlem, Velsen en IJmuiden.

Opnieuw verscheen een serie van 3 advertenties in het dagblad "Kennemerland", wederom betreffende bijeenkomsten te Beverwijk, en wel op 4, 6 en 19 Mei 1950.

In het dagblad "Parool" verscheen op 21-4-50 eveneens een advertentie van het Rozekruisers Genootschap, die betrekking had op kleine besloten bijeenkomsten te Amsterdam.

Opnieuw was het in "De Waarheid" dat het Rozekruisers Genootschap een nieuwe serie van 3 advertenties plaatste. Publicatie vond plaats op 27-5-50 en op 3-6- en 10-6-50 Hierin werden de kleine besloten bijeenkomsten bekendgemaakt van de gemeenten Breda, den Bosch, Vught, Eindhoven en Tilburg.

Daar het adverteren in "De Waarheid" van het Rozekruisers Genootschap, ons op politieke gronden te denken gaf, hebben wij te Beverwijk reeds getracht inlichtingen te verkrijgen waar de aangekondigde bijeenkomsten gehouden worden en welke personen daar aan deel te nemen.

Tot heden mochten wij er echter nog niet in slagen inlichtingen hierover te bekomen.

Wel zou ook voor 1940 een groep Rozekruisers in Beverwijk zijn geweest, die echter tijdens de Duitse bezetting door de bezettende macht werd opgeheven als zijnde een verboden vereniging. Literatuur zou inbeslaggenomen zijn.

Pogingen om hierop een aansluitingspunt te krijgen, bleven tot heden nog zonder resultaat.

Nu echter uit advertenties in de extreme en "neutrale" pers blijkt dat in verschillende plaatsen in land gewerkt wordt aan het beleggen van kleine besloten bijeenkomsten van het Rozekruisers Genootschap, achtten wij het tijdstip aangebroken U mede te delen dat dit ook te Beverwijk geschiedt.

Van belang zijnde gegevens zullen wij U nader ter kennis brengen, zodra deze in ons bezit komen.

Marie Gron!

Aan het boekwerk van W. Schwieb, in de Nederlandse vertaling van J. Dros-de Jong, "Vrijmetselarij, een volksvijandige organisatie", Uitgeverij "Westland" - Amsterdam 1941, ontleenen wij over de Rozekruisers het volgende:

"Als stichter van de "Hooggeroemde Orde van het R.C. (rosae Crucis)" wordt een zekere Christiaan Rosenkreuz genoemd, die tegen het einde der 14e eeuw een bedevaart naar Jeruzalem deed en onderweg eerst te Damaskus en later te Fez in de aloude, geheime wetenschappen der Arabieren werd ingewijd. In Duitsland en Holland zou hij later met enige kameraden de Broederschap van het Rozenkruis opgericht hebben en getracht de oude wijsheid uit het Oosten in de vorm van een nieuw Christendom te onderwijzen. Na zijn dood leefde zijn leer in het geheim voort, totdat 120 jaar later door Johan Valentijn Andreae de geheimen der Rozenkruisers opnieuw ontdekt en beschreven werden."

"Ook in de Orde der Rozenkruisers was het voorschrift, de leden al naar hun houding en kennis, tot Hogere Graden te bevorderen. Voor iedere Graad bestonden voorschriften ter inleiding en opleiding van de candidaat; alsook een plan voor de mededeling van een bepaald soort kennis, waarbij natuurlijk mystiek en occultisme een grote rol speelden.

Reeds uit de namen der 9 graden blijkt, hoe het lid langzamerhand door de Rozenkruisersleer tot volmaking komt. De Namen luiden:

1. Junior
2. Theoretikus
3. Praktikus
4. Philosophus
5. Minor
6. Major
7. Adeptus-exemptus
8. Magister
9. Magus.

Na een kort bloeitijdperk geraakten de Rozenkruisers in verval; vele leden gingen over naar de nieuw-opkomende vrijmetselaarsloges en droegen ertoe bij, dat de leer en de gebruiken der Rozenkruisers in de Loges overgenomen werden.

Zo treft men b.v. in de Kapittelgraad van de Nederlandse Vrijmetselarij (18e graad; Ridder van het Rozenkruis) het symbool van het Rozenkruis opnieuw aan. De verschillende uitleggingen van de letters INRI worden in het ritueel gegeven en tenslotte ontvangt de nieuw-ingewijde een wit zijden schootsvel, dat met een kruis, waaromheen zich een bloeiende rozentak gehecht heeft, versierd is."

(Het symbool van de Rozenkruisers was de roos en het kruis en het onderschrift van het rozenkruiserembleem is I.N.R.I.

In de huidige advertenties van het Rozenkruisers Genootschap wordt als embleem gevoerd een cirkel, waarin een vierkant en een gelijkbenige driehoek, waarvan alle hoeken de cirkelomtrek raken.)

"Naast de vrijmetselarij hebben, tot op heden nog, andere kleine groepen gepoogd het Rozenkruisersgenootschap van Andrea te doen herleven. Dit zijn echter steeds kleine verspreide groepen gebleven, die na kortere of langere tijd weer verdwenen."

Andrea publiceert in zijn boeken "Fama" en "Confessio" pansophische ideeën en wilde, naar hij aan Comenius schreef, opnieuw een geestelijk verbond, met de roos en het kruis als symbolen, vormen; waardoor alle mensen, tot welke staat of tot welk ras zij ook behoorden, in pansofistische zin opgevoed zouden worden."

In bedoeld boek schrijft de schrijver verder dat in 1931 onder 600 Nederlandse vrijmetselaren een enquête gehouden werd, waarbij bleek dat deze 600 vrijmetselaren in 3878 verschillende organisaties werkzaam waren, w.o. 724 als leden van o.a. de Rozenkruisers.

Als andere internationale verenigingen die naast de vrijmetselarij in Nederland werkten naar analoge principes en die op ongeveer dezelfde manier georganiseerd waren als de vrijmetselarij, noemde de schrijver nog in zijn boek:

1. Onafhankelijke Orde der ODD-Fellows (I.O.O.F.).
In Nederland een Groot-Loge met 2120 leden.
2. Internationale Orde "Le Droit Humain".
Gemengde vrijmetselarij. In tegenstelling met de vrijmetselarij kunnen hier ook vrouwen lid van zijn.
(Bij de Odd-Fellows waren aparte vrouwen afdelingen, zogenaamde "Rebekka-Loges").
In Nederland 24 Loges met 534 leden totaal.
3. Internationale Rotary-club, een nevenorganisatie, die ideologisch aan de Vrijmetselarij verwant is, met als doelstelling: de internationale culturele en economische betrekkingen te onderhouden.
Het Nederlandse district had 1218 leden.

Of het Rozenkruisers Genootschap in Nederland, dat momenteel zoveel activiteit ontwikkelt om te komen tot vorming van groepen in kleine gesloten bijeenkomsten in vele plaatsen van het land, ook buiten de mogelijkheid tot penetratie en infiltratie/nog onze aandacht verdient, is dezerzijds nog niet bekend.

No. :BX86799

betr.: "Rozekruisers".
VI AV 2

DIENSTGEHEIM

UITGEBOKT

Naar aanleiding van Uw telefonisch verzoek om inlichtingen d.d. 30-5-1950, betreffende het "Rozekruisers Genootschap" moge ik U het volgende berichten.

Dit genootschap, waarvan de officiële naam is "Ancient Mystic Order Rosae Crucis", bestond reeds in 1400 in Europa en berust op een stelsel van mystieke en metafysische filosofie, er op gericht om de ontwikkeling te leiden van het innerlijk bewustzijn.

Van enige politieke tendenz is in de orde tot heden niets gebleken.

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens deze,

Aan de Heer
Commissaris van Politie
te 's-HERTOGENBOSCH.

J. G. Crabbendam

Telefonische/mondelijke mededeling

Bx 86799

Voor:

B IV VI

Van:

Sup. Meesters
Den Bosch.

Ter behandeling aan:

B

SPOED

Stelt in de W. van 24/5 advertenties gelezen van "Rozekruisers Genootschap", dat in Den Bosch en andere grote plaatsen in Brabant Lydenhornoten gaat houden.

Hou graag willen weten, wat dit voor Genootschap is, met name of er extreem-linkse tendensen zijn.

Of het dermate dringend, dat 't telefonisch moet worden beantwoord; kan ook schriftelijk.

Opgenomen door:

B. a.

Handtekening:

(Handwritten signature)

Datum:

30/5/50

Tijd:

14.50

B

VERTROUWELIJK

Volgens

24 NOV, 1949

Datum: 22-11-49

ACD/ 74314

Verbinding: 19
A/14 no. 1203'49 Kerkgen.

Onderwerp: a) Bericht uit kringen der Oud Rooms-Katholieke Kerk

b) Rozekruisers Genootschap

(K) JW

*Indien kaart
Wacht*

Berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: idem

a).

Gedurende een onderzoek naar enige, waarschijnlijk links georiënteerde personen, behorende tot de Oud Rooms Katholieke Kerk (O.R.K.K.), deelde een vooraanstaand lid dier kerk o.a. het volgende mede:

De leden van de O.R.K.K. zijn nimmer georganiseerd in een Katholieke Vakbeweging, maar in het C.N.V., het N.V.V. of de E.V.C.

Op de vraag, of het aan een lid dier kerk geoorloofd is, de communistische ideologie te steunen, zeide zegsman, dat de O.R.K.K. niet aan politiek doet en er juist voor waakt dat de kerk streng gescheiden is en blijft van het politieke leven. Hij beaamde, dat de O.R.K.K. in verband met het Oosten van Europa veel genoemd wordt, maar geloofde, dat zij daar en ook hier in de toekomst een grote taak heeft. Het stond voor hem vast, dat, indien de communisten de overhand zouden krijgen, de mensen in West Europa geheel anders zullen reageren dan in Oost Europa. "Maar", zo vervolgde hij, "het is een feit, dat ook de Grieks Orthodoxe Kerk (G.O.K.) de politiek streng van het kerkelijk leven weet te scheiden en thans daardoor de wind in de zeilen heeft en nu tracht de volgelingen van Rome in de G.O.K. te doen opnemen". Hij zag wel het gevaar om met de duivel (het communisme) samen te gaan, maar hoopte door te "schipperen" veel te bereiken voor de O.R.K.K. De O.R.K.K. zou in een goed blaadje staan bij de Russen. (Verb. 19.- Het bovenstaande moet gezien worden als de mening van zegsman. Niet is komen vast te staan, dat het de mening van de O.R.K.K. is. Zegsman zelf is onbetwist anti-communistisch).

Later werd naar aanleiding van een artikel in "De Linie" van 2-9-49 hierop teruggekomen. In dit artikel ("Twee Priesters") staat o.a.: "Nog in April van dit jaar vertoefde P. Fiala in Nederland om contact te zoeken met de Oud Katholieke Kerk met het oog op een ev. bisschopswijding, een functie hem door Praag gesuggereerd. - Dr. Frantisek Fiala O.F.M.conv., de gesuspenseerde leider der Tsjechische Caritas Beweging (een gewrocht van de eveneens afgevalen minister Pater Plojhar)".

Momenteel is in R.K. kringen bekend, dat in Tsjecho-Slowakye internaten zijn waar men tot priester wordt opgeleid. De studie bestaat uit theologie en marxisme. Onnodig te zeggen dat deze als priester gekleden met de hmn aangeleerde terminologie, voor het volk wolven in schaapskleren zijn.

-Tegelijkertijd-

b)

†
Tegelijkertijd met het voorgaande onderzoek kwam het bericht binnen, dat door een instelling in Lage Vuursche (gemeente Baarn) gelden waren gevraagd, welke door de Bank werden geweigerd, omdat in deze instelling naar het oordeel van die Bank, de theologie in overeenstemming werd gebracht met de communistische leer.

??
Bij onderzoek bleek het volgende:
Door het Rozekruisers Genootschap zou f 2000 gulden zijn aangevraagd voor de aankoop van een auto.

Als bestuur werd opgegeven:

H.J.J. Melis, intendant, wonende te Den Haag, Laan van Eik en Duinen no. 20,

W. Overwater, directeur Rozekruisers Genootschap, Hedastraat 36 te Haarlem, Hoekma, hoofd Baka Import Mij.

Als naam van dit Rozekruisers genootschap werd opgegeven: Volksgenootschap Rotes Kreuz te Lage Vuursche, Tel. K2956 - 216. Als bankrelatie werd opgegeven de Rotterdamse Bank. De f 2000 zouden worden terugbetaald in 24 termijnen.

In het telefoonboek staat aangegeven onder Lage Vuursche K 2956/216: "Lectorium Rosicruſianum „Elckerijſe“".

Een en ander is dezexijds besproken met Verbinding Maartensdijk, welke zal trachten nadere gegevens te verkrijgen.

GEZIEN:
[Handwritten signature]

~~Handwritten scribble~~
2.0.1090

m.i. arijnt.
oeg. [Handwritten mark]

†

Co 25821

Volgno. OPGE
27. APR. 1948
ACD/34170

I.D.
D E N H A A G .

~~BUREAU B~~

G E H I M 28 APR 1948

Naar aanleiding van een schrijven van de C.V.D., No. 32675 van 19 April 1948, wordt hierbij toegezonden afschrift schrijven No. 2568/XV 4 van 25 Februari 1941 van de Politie alhier, welk schrijven destijds aan de Politie te Haarlem werd toegezonden.

Verzonden op 26 April 1948
aan: C.V.D.

Aan
den Heer C.v.P.
te H a a r l e m .

's-Gravenhage, 25 Februari 1941.

Betreft: Vermoeden van valsheid in geschrift, eventueel
gepleegd door LEENE, wonende à costé.

De "Befehlshaber der Sicherheitspolizei und des S.D." te 's-Gravenhage, zond mij bijgaande stukken, aangezien de desbetreffende aangelegenheid tot de competentie van de Nederlandsche Politie behoort.

Daar het misdrijf, indien het werd bedreven, evenwel waarschijnlijk te Haarlem werd gepleegd, verzoek ik U de behandeling dezer zaak te willen overnemen, waartoe ik de stukken hierbij te Uwer beschikking stel.

De H.C.v.P.

w.g. Mr. P. H. C. J. Hamer.

B. 32675.

XXXX
XXXXG E H E I M.

B.II. Tz.2.

3576/47.

UITGEBOEKT

25 November 1947.

"Rozenkruisersgenootschap".

Naar aanleiding van Uw in margine genoemd schrijven heb ik de eer U het volgende te berichten.

Cornelis Klaas Jan KAAJK, geboren te Amersfoort, 13-12-'14, arts, Nederlandse nationaliteit, behoort niet tot een kerkgenootschap, is de zoon van Cornelis Kaayk, geboren te Westzaan, 7-3-'78 en Trijntje Nanning, geboren te Wormer, 13-12-'82. Hij huwde op 26 Maart 1942 te Soest met: Erna Geertruida van Merkensteyn, geboren te Padang (N.I.), 21-3-'14. Uit dit huwelijk zijn twee kinderen geboren.

Betrokkene vestigde zich op 21 Mei 1937 in Arnhem, komende uit Amersfoort. Op 9 October 1937 vertrok hij naar Utrecht, vanwaar hij op 17 Juni 1938 naar Arnhem terugkeerde. Op 17 April 1939 vestigde hij zich te 's-Gravenhage, doch keerde na een maand naar Utrecht terug. Na tussentijds verblijf in Soest vestigde hij zich op 11 Juni 1941 te Winterswijk. Sedert 26 Augustus 1941 staat hij in de gemeente Haarlem ingeschreven, momenteel: Mecklenburgstraat 10.

Blijkens verkregen inlichtingen is betrokkene, evenals zijn echtgenote, arts voor Natuur-geneeswijze, praktijk uitoefenende in Haarlem en omstreken. Medio November 1947 werd hij als reserve-officier van gezondheid ingedeeld o.m. bij het 10e Regiment Infanterie, gelegerd in de Koudehornkazerne te Haarlem. Dr. Kaayk zou geruime tijd, zonder resultaat, doende zijn geweest om een dokterspraktijk over te nemen, teneinde zijn financiële basis te verbreden. In verband hiermede zou de militaire dienst hem niet ongevallig zijn. Hij is vegetarier en tegenstander van het gebruik van alcoholische dranken en tabaksartikelen. Politiek zou hij geïntereerd zijn op de "Partij voor Vrijheid en Democratie". Hij bezoekt regelmatig de bijeenkomsten van de "Rozenkruisers", van welk genootschap hij meerdere leden onder zijn patienten telt. Zowel in de omgeving van zijn woonadres als ook in militaire kringen staat hij als een uiterst correct en serieus persoon bekend.

Tenslotte zij vermeld, dat te Haarlem, ten aanzien van hem, zijn onmiddellijke omgeving en gezinsleden, politieel noch politiek iets nadeligs bekend is.

Ten aanzien van het "Rozenkruisersgenootschap" zij het navolgende vermeld:

blijkens verkregen inlichtingen wordt dit genootschap momenteel door de navolgende personen bestuurd:

Directeur, tevens voorzitter: Jan Leens, geboren te Haarlem, 16-10-'96, publicist, wonende: Hedastraat 36 te Haarlem. Hij huwde op 9 Augustus 1923 te Katwijk met: Johanna Ames, geboren te Katwijk, 6-1-'97.

Directrice, tevens algemeen secretaresse:

Elisabeth Anna Retera, geboren te 's-Gravenhage, 13-2-'93, zonder beroep, wonende: Garenkokerskade 25 te Haarlem. Zij is de echtgenote van Pierre Leon Joseph Roland, geboren te Amsterdam, 8-12-'96.

B. 32675.

XXXX
XXXXG E H E I M .

B.II. 22.2.

- 2 -

Penningmeesteresse:

Hendrikje Huizer, geboren te Rotterdam, 5-2-'02, zonder beroep, wonende: Brakenburgstraat 18, te Haarlem. Zij is de weduwe van Hendrik Johannes Stok, geboren te Rotterdam, 20-3-'99, die op 8-12-'45 te Haarlem is overleden.

Vóór de oorlog zou het bestuur uit meerdere leden bestaan hebben, doch hun namen zijn tot op heden niet bekend geworden.

Het "Rozenkruisersgenootschap", dat zich ook wel de "INTERNATIONALE School van Esoterische Wijsbegeerte", "Aquarisbond" of "Orde der Manichaën" noemt, is evenals de theosofische verenigingen nauw verwant aan de Internationale Mystieke Orde van Vrijmetselaren.

Het genootschap werd in 1909 door de Amerikaan Max Heidel te Oceanside in Californië opgericht. Deze zou hiertoe zijn geïnspireerd naar aanleiding van de leringen van zekere Christiaan Rosenkreuz, die eveneens te Oceanside geleefd moet hebben.

De Nederlandse loges der Rozenkruisers zijn ondergeschikt aan het Hoofdkwartier van Max Heidel, dat ook thans nog te Oceanside gevestigd moet zijn. In Amerika werken zij thans onder de naam "The Rosicrucion Fellowship and International Association of Christian Mystics".

In de meeste steden van Nederland zijn tempels van het genootschap. In Noord-Holland o.a. te Haarlem, Bakkenessergracht 11-13; in Amsterdam aan de Prinsengracht; Alkmaar aan de Oude Gracht; Hilversum aan de Orionlaan en te Velsen aan de Stationsweg. In de omgeving van Doornspijk hebben zij een kampement, waar jaarlijks landelijke bijeenkomsten worden gehouden. De leerstellingen van het genootschap zijn geheel gebaseerd op de uitleg der bijbelteksten door Christiaan Rosenkreuz, welke geheel van de leerstellingen der Christelijke kerken afwijken. Zij menen het "hoe en waarom" in de christelijke godsdienst voor een ieder logisch ontleed te hebben. De leden, in Haarlem plm. 400 in getal, worden opgewekt te streven naar opvoeding, vernieuwing en barmhartigheid, zelfs tegenover hun grootste tegenstanders. Onder de leden bestaat een hechte vriendschap en zij helpen elkander op elk gebied. Zij propageren o.m. geboortebeperving doch kuisheid in zeden. Hoewel de leden van verschillende politieke overtuiging zijn, is het merendeel op grond van hun bijbelse overtuiging anti-kapitalistisch. Bovendien zijn zij over het algemeen niet anti-communistisch georiënteerd; een en ander in verband met een door J. Leene en E.A. Retera omstreeks 1930 ondernomen reis naar de Sovjet-Unie, waar zij een diepgaande studie hebben gemaakt van de verhouding tussen kerk en staat. Na zijn terugkeer zou Leene o.m. verklaard hebben, dat voornoemde toestand bijna ideaal te noemen was. Niettegenstaande dit, is het de Rozenkruisers ten strengste verboden, op de samenkomsten over politieke vraagstukken te spreken, omdat zij de politiek geheel buiten kerkelijk verband willen houden. Einde 1947 bezocht Mevrouw Roland Retera, Marokko, waar zij 2½ maand studeerde. Als z.g. student van het Rozenkruisersgenootschap kunnen alleen zij toetreden, die geen hypnotiseur of medium, handleeskundige, astroloog of magnetiseur van beroep is, of op andere wijze hun geestelijke vermogens of kennis voor beloning beschikbaar stellen.

- 2 -

32675.

XXXX
XXXXG E H E I M.

- 3 -

Op 30 September 1940 werd het genootschap als zijnde strijdig met de openbare orde, door de bezetter ontbonden.

Blijkens bekomen mededelingen zou een der leden van het genootschap zich voor de oorlog 1940-1945 aan spionage in de beweging hebben schuldig gemaakt, waardoor de Duitse veiligheidspolitie zeer goed op de hoogte was met het doen en laten van het genootschap.

De liquidatie werd bevolen door de "Verwaltung für besondere Verwendungen" te 's-Gravenhage met name door zekere Dr. Volkmar en ene Swier, beiden van Duitse nationaliteit. De uitvoering hiervan werd opgedragen aan Mr. E. Th. A. Hermans, advocaat en procureur, wonende te Amsterdam, Albert Hahnplantsoen 27. Deze heeft tijdens de bezetting ook andere neven- c.q. onderorganisaties van de Vrijmetselaarsloges in Noord-Holland geliquideerd. Op 30 September 1940 werden de percelen Bakenessergracht 11 en 13 te Haarlem verzegeld en de bibliotheek aan een lompenhandelaar gegeven. Bij toeval was deze handelaar lid van het genootschap, zodat deze na de bevrijding het materiaal kon teruggeven. J. Leene werd tweemaal één dag door de Duitse politie verhoord, doch heeft nadien geen moeilijkheden meer van hen ondervonden. De inventaris van het genootschap werd door de beruchte Amsterdamse verhuizer Puls weggehaald. Tijdens de bezetting zijn de gebouwen niet voor andere doeleinden in gebruik geweest. Momenteel is van het genootschap een schade-loosstellingsaanvraag in behandeling groot F.10.500.-.

Voorts zij nog vermeld, dat ten huize van J. Leene, reeds jaren een publicatiebureau van het genootschap is gevestigd, alwaar hij tegen vergoeding een keur van boeken en tijdschriften verkrijgbaar stelt. Deze boeken zijn o.m. van Max Heidel - Paracelcus - Fludd - Boehme - Bacon - Goethe en Shakespeare.

Het genootschap geeft een orgaan uit, het "Hollands maandschrift der Rozenkruisers", dat zowel in binnen- als ook naar het buitenland wordt verzonden.

Tenslotte zij vermeld, dat, ten aanzien van genoemde leden van het genootschap politiek noch politiek iets nadeligs bekend is. Hun politieke gezindheid bleek moeilijk vast te stellen, doch, blijkens verkregen inlichtingen, zouden de dames H. Huizer-Stok en A. Roland-Retera, georiënteerd zijn op de "Partij voor Vrijheid en Democratie". De politieke gezindheid van J. Leene kon niet worden vastgesteld. Bij wijlen koopt hij communistische lectuur.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

J. G. Grabbendam
J. H. van Raaij

aan de Heer Hoofd, rd. 3 B.
Generale Star,
te
'S-GRAVENHAGE.

UITGEBOKT

19 April

OPGELEGD 8.

B. 32675.

~~XXXX~~
~~XXXX~~

B.II. TZ.8.

GEHEIM.

"Rozenkruisersgenootschap".

Hiermede heb ik de eer U te verzoeken mij het in Uwe administratie berustende dossier No.2568-XV(4) d.d. 25 Februari 1941 betreffende het "Rozenkruisersgenootschap" ter inzage - of zo mogelijk in afschrift te willen doen toekomen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze;

Aan de Heer Hoofdcommissaris
van Politie,
te

GRAVENHAGE.

J.G.Grabbendam.

h. h. van hase

Politie Haarlem.

BUREAU B
- 7 APR 1948

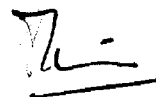
Vrijm.
- 6. APR. 1948
AC: 32675

Haarlem, 24 Maart 1948.

OPGELEGD

cc.
Hierbij doe ik U toekomen het rapport no. 00501 van de I.D. Haarlem, inzake: het "Rozekruisersgenootschap", zulks naar aanleiding van Uw brief dd. 6 December 1947 no. 25321.

De Hoofdcommissaris van Politie,

J. Fontijne.

Aan de:
Centrale Veiligheidsdienst.
Javastraat 68.
den Haag.

CORNELIS KLAAS JAN KAAJK, geboren te Amersfoort, 13.12'14, arts, Nederlandse nationaliteit, behoort niet tot een kerkgebootschap, is de zoon van Cornelis Kaayk, geboren te Westzaan, 7.3'78 en Trijntje Nanning, geboren te Wormer, 13.12'82. Hij huwde op 26 Maart 1942 te Soest met: Erna Geertruida van Merkensteyn, geboren te Padang (N.I.), 21.3'14. Uit dit huwelijk zijn twee kinderen geboren t.w. Marijke Kaayk, geboren te Haarlem 7.11'43 en Ankie Kaayk, geboren te Haarlem, 9.8'45.

Betrokkene vestigde zich op 21 Mei 1937 in Arnhem, komende uit Amersfoort. Op 9 October 1937 vertrok hij naar Utrecht, vanwaar hij op 17 Juni 1938 naar Arnhem terugkeerde. Op 17 April 1939 vestigde hij zich te 's-Gravenhage, doch keerde na een maand naar Utrecht terug. Na tussentijds verblijf in Soest vestigde hij zich op 11 Juni 1941 te Winterswijk. Sedert 26 Augustus 1941 staat hij in de gemeente Haarlem ingeschreven, momenteel: Mecklenburgstraat 10.

Blijkens verkregen inlichtingen is betrokkene, evenals zijn echtgenote, arts voor Natuur-geneeswijze, praktisch uitoegenende in Haarlem en omstreken. Medio November 1947 werd hij als reserve-officier van gezondheid ingedeeld o.m. bij het 10e Regiment Infanterie, gelegerd in de Koudehornkazerne te Haarlem. Dr. Kaayk zou geruime tijd, zonder resultaat, doende zijn geweest om een dokterspraktijk over te nemen, ten einde zijn financiële basis te verbreden. In verband hiermede zou de militaire dienst hem niet ongevallig zijn. Hij is vegetariër en tegenstander van het gebruik van alcoholische dranken en tabaksartikelen. Politiek zou hij georiënteerd zijn op de "Partij voor Vrijheid en Democratie". Hij bezoekt regelmatig de bijeenkomsten van de "Rozekruisers van welk genootschap hij meerdere leden onder zijn patiënten telt. Zowel in de omgeving van zijn woonadres alsook in militaire kringen staat hij als een uiterst correct en serieus persoon bekend.

Tenslotte zij vermeld, dat alhier, ten aanzien van hem, zijn onmiddellijke omgeving en gezinsleden, politieel noch politiek iets nadeligs bekend is.

Ten aanzien van het "Rozekruisersgenootschap" zij het navolgende vermeld:

blijkens verkregen inlichtingen wordt dit genootschap momenteel door de navolgende personen bestuurd:

Directeur, tevens voorzitter: Jan Leene, geboren te Haarlem, 16.10'96, publicist, wonende: Hedastraat 36 te Haarlem. Hij huwde op 9 Augustus 1923 te Katwijk met: Johanna Ames, geboren te Katwijk, 6.1'97.

Directrice, tevens algemeen secretaresse: Elisabeth Anna Retere, geboren te 's-Gravenhage, 13.2'93, zonder beroep, wonende: Garenkokerskade 25 te Haarlem. Zij is de echtgenote van Pierre Leon Joseph Roland, geboren te Amsterdam, 8.12'96.

Penningmeesteresse: Hendrikje Huizer, geboren te Rotterdam, 5.2'02, zonder beroep, wonende: Brakenburgstraat 18, Haarlem.

Zij is de weduwe van Hendrik Johannes Stok, geboren te Rotterdam, 20.3'99, die op 8.12'45 te Haarlem is overleden.

Vóór de oorlog zou het bestuur uit meerdere leden bestaan hebben, doch hun namen zijn tot op heden niet bekend geworden. Opmerkt zij, dat deze namen zijn te vinden in een over voornoemd genootschap samengesteld dossier, hetwelk zich op het Hoofdcommissariaat van Politie te 's-Gravenhage zou bevinden onder nr.2568-XV(4) dd. 25 Februari 1941.

Het "Rozekruisersgenootschap", dat zich ook wel de INTERNATIONALE School van Esoterische Wijsbegeerte, "Aquarisbond" of "Orde der Manichaëen" noemt, is evenals de theosofische verenigingen nauw verwant aan de Internationale Mystieke Orde van Vrijmetselaren.

Het Genootschap werd in 1909 door de Amerikaan Max Heidel te Oceanside in Californië opgericht. Deze zou hiertoe zijn geïnspireerd naar aanleiding van de leringen van zekere Christiaan Rosenkreuz, die eveneens te Oceanside geleefd moet hebben.

De Nederlandse loges der Rozekruisers zijn ondergeschikt aan het Hoofdkwartier van Max Heidel, dat ook thans nog te Oceanside gevestigd moet zijn. In Amerika werken zij thans onder de naam "The Rosicrucion Fellowship and International Association of Christian Mystics".

In de meeste steden van Nederland zijn ~~de~~ tempels van het genootschap vertegenwoordigd. In Noord-Holland o.a. te Haarlem, Bakenessergracht 11-13; in Amsterdam aan de Prinsengracht; Alkmaar aan de Oude Gracht; Hilversum aan de Orionlaan en te Velsen aan de Stationsweg. In de omgeving van Doornspijk hebben zij een akmpement, waar jaarlijks landelijke bijeenkomsten worden gehouden. De leerstellingen van het genootschap zijn geheel gebaseerd op de uitleg der bijbelteksten door Christiaan Rosenkreuz, welke geheel van de leerstellingen der Christelijke kerken afwijken. Zij menen het "hoe en waarom" in de christelijke godsdienst voor een ieder logisch ontleed te hebben. De leden, in Haarlem pl.m. 400 in getal, worden opgewekt te streven naar opvoeding, vernieuwing en barmhartigheid, zelfs tegenover hun grootste tegenstanders. Onder de leden bestaat een hechte vriendschap en zij helpen elkander op elk gebied. Zij propageren o.m. geboortebeperving doch kuisheid in zeden. Hoewel de leden van verschillende politieke overtuiging zijn, is het merendeel op grond van hun bijbelse overtuiging anti-kapitalistisch. Bovendien zijn zij over het algemeen niet anti-communistisch georiënteerd; een en ander in verband met een door J. Leene en E.A. Retera omstreeks 1930 ondernomen reis naar de Sovjet-unie, waar zij een diepgaande studie hebben gemaakt van de verhouding tussen kerk en staat. Na zijn terugkeer zou Leene o.m. verklaard hebben, dat voornoemde toestand bijna ideaal te noemen was. Niettegenstaande dit, is het de Rozekruisers ten strengste verboden, op de samenkomsten over politieke vraagstukken te spreken, omdat zij de politiek geheel buiten kerkelijk verband willen houden.

Einde 1947 bezocht Mevrouw Roland-Retera, Marokko, waar zij 2½ maand studeerde. Als z.g. student van het Rozekruisersgenootschap kunnen alleen zij toetreden, die geen hypnotiseur of medium, handleeskundige, astroloog of magnetiseur van beroep zijn, of op andere wijze hun geestelijke vermogens of kennis voor beloning beschikbaar stellen.

Op 30 September 1940 werd het genootschap als zijnde strijdig met de openbare orde, door de bezetter ontbonden.

Blijkens bekomen mededelingen zou een der leden van het genootschap zich voor de oorlog 1940-1945 aan spionage in de beweging hebben schuldig gemaakt, waardoor de Duitse veiligheidspolitie zeer goed op de hoogte was met het doen en laten van het genootschap.

De liquidatie werd bevolgen door de "Verwaltung fuer besondere Verwendungen" te 's-Gravenhage met name door zekere Dr. Völkmar en

? ?
ene Swier, beiden van Duitse nationaliteit. De uitvoering hiervan werd opgedragen aan Mr. E.Th.A. Hermans, advocaat en procureur, wonende te Amsterdam, Albert Hahnplantsoen 27. Deze heeft tijdens de bezetting ook andere neven- c.q. onderorganisaties van de Vrijmetselaarslogen in Noord-Holland geliquideerd. Op 30 September 1940 werden de percelen Bakenessergracht 11 en 13 verzegeld en de bibliotheek aan een lompenhandelaar gegeven. Bij toeval was deze handelaar lid van het genootschap, zodat deze na de bevrijding het materiaal kon teruggeven. J. Leene werd tweemaal één dag door de Duitse politie verhoord, doch heeft nadien geen moeilijkheden meer van hen ondervonden. De inventaris van het genootschap werd door de beruchte Amsterdamse verhuizer Puls weggehaald. Tijdens de bezetting zijn de gebouwen niet voor andere doeleinden in gebruik geweest. Momenteel is van het genootschap een schadeloosstellingsaanvraag in behandeling groot F.10.500.--.

Voorts zij nog vermeld, dat ten huize van J. Leene, reeds jaren een publicatiebureau van het genootschap is gevestigd, alwaar hij tegen vergoeding een keur van boeken en tijdschriften verkrijgbaar stelt. Deze boeken zijn o.m. van Max Heidel - Paracelcus - Fludd - Boehme - Bacon - Goethe en Shakespeare.

Het genootschap geeft een orgaan uit, het "Hollands maandschrift der Rozekruisers", dat zowel in binnen- alsook naar het buitenland wordt verzonden.

Tenslotte zij vermeld, dat, ten aanzien van genoemde leden van het genootschap politieel noch politiek iets nadeligs bekend is. Hun politieke gezindheid bleek moeilijk vast te stellen, doch, blijkens verkregen inlichtingen, zouden de dames H. Huizer-Stok en A. Roland-Retera, georiënteerd zijn op de "Partij voor Vrijheid en Democratie". De politieke gezindheid van J. Leene kon niet worden vastgesteld. Bij wijken koopt hij communistische lectuur.

Haarlem, 24 Maart 1948.

B.25321.

UITGEBOKT

20 Maart

8.

OPGELEGD

II. TV.2.

GEHEIM.

Rappel.

Hiernede moge ik U mijn schrijven no.25321 d.d. 6 Dec. '47 in herinnering brengen, waarbij ik U verzocht mij te willen doen inlichten omtrent Cornelis Klaas Jan Kuayk, geb.13 Dec.1914 te Amersfoort, wonende Mecklenburgstraat 10 te Haarlem, benevens omtrent het RozenKruisers Genootschap te Haarlem.

Met spoedige beantwoording zult U mij zeer ver-
plichten.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

De Heer Hoofocommissaris v.Politie

te

HAARLEM.

J.G.Grabbendam.

UITGEBOKT

6 December

7.

B. 25321

XXXX
XXXX

II. RD.2

GEHEIM

OPG...

"Rozenkruisers Genootschap".

Hiermede moge ik U verzoeken mij wel enige inlichtingen o.a. ten aanzien van de politieke oriëntering, te willen doen verstrekken betreffende Cornelis, Klaas, Jan KUAYK, geb. te Amersfoort, 13 December 1914, Reserve-officier van Gezondheid 2e klasse, wonende Meeklenburgstraat 10 te Haarlem.

Kuayk zou veel omgang hebben met leden van het Rozenkruisers Genootschap te Haarlem en zou zelf ook niet onsympathiek staan tegenover dit genootschap, dat zich ook "Aquaris Bond" of "Orde der Manichaën" noemt.

Ik zou het zeer op prijs stellen, indien U mij ook omtrent bedoeld Genootschap nader zoudt willen doen inlichten, onder opgave van de politieke oriëntering van de leden van het bestuur.

HET HOOFD VAN DE
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

J.G. GRABBENDAM.

De Heer HoofdCommissaris
van Politie
te H A A R L E M.

*Wij hebben deze inlichting
gevoerd op verzoek van de
Gen. Staf.*
ks

POLITIE ZEIST.

Datum: 2-7-47

OPGELIST

Wijgeronden aan C.V.D.
441
De Heer Hagen
Volgno
1947

Onderwerp:
Landdag van de Ned. Afdeling van
de Rosicrucian Fellowship" te
Zaandam op 29 Juni 1947.-

UITGEBEUKT

2 JULI 1947
ACD/17886

RAPPORT.

Met betrekking tot de op Zondag, 29 Juni 1947, door de
Nederlandse Afdeling van "The Rosicrucian Fellowship" in het
Zeister Bos georganiseerde Landdag, heb ik, ondergetekende,
de eer U EdelGestrenge het volgende te rapporteren:

KNV

Toen op genoemde datum te omstreeks 11 uur de landdag
door de Heer H.J. Hagen uit Rotterdam werd geopend waren naar
schatting plus minus 150 personen aanwezig. Vrijwel alle aan-
wezigen droegen het rozekruis-insigne, waaruit door mij werd
afgeleid, dat van de zijde van het publiek voor deze landdag
practisch geen belangstelling bestond. Op het terrein was
een personenauto met luidsprekerinstallatie aanwezig om het
gesprokene te versterken en gramfoonmuziek ten gehore te
brengen. In zijn openingswoord schetste de Heer Hagen de ont-
wikkeling van de Ned. afdeling en deelde hij mede, dat hij -
waar doel en grondslag van de "Rosicrucian Fellowship" bij
de aanwezigen voldoende bekend werden verondersteld - zich
zou beperken tot de landdag, die ten doel had de vriendschap
tussen de leden onderling te bevorderen en elkanders geeste-
lijke aspiraties te versterken. Voorts wees hij op de omstan-
digheid, dat hier personen van verschillende religieuze op-
vattingen en personen uit alle lagen der bevolking zich tot
bedoelde vereniging aangetrokken gevoelden. Hij wees er op,
dat de mens hier op aarde heeft te kiezen tussen het materi-
ele van de wereld en het geestelijke van het Opperwezen. Hij
wekte op de ware broederschap in de wereld toe te passen.

KNV

Na dat gedurende enkele minuten zang ten gehore was ge-
bracht, ving de tempeldienst aan en werd de ritus gelezen door
Mevr. v.d. Leeden uit Rotterdam. Zij wekte eveneens op tot de
geestelijke broederschap en las daarna enkele gedeelten voor
uit het Nieuwe Testament, t.w. uit het Evangelie van Johannes
en de brieven van Paulus aan de Corinthen en Philipensen).
Deze gedeelten uit de Bijbel handelen over de broederschap
en de liefde onder elkander. Zij wekte op het voorbeeld van
Christus te volgen, daar Hij de vertolking is van de ware
broederschap en de ware liefde.

KNV

Te 12 uur begaven de aanwezigen zich naar hotel "Bosch-
lust", teneinde iets te gebruiken, terwijl tusschen 13 en 14
uur een wandeling door het bos werd gemaakt, waarbij gelegen-
heid bestond tot onderlinge kennismaking en gesprekken.

Te omstreeks 14 uur werd het woord gegeven aan Mevr.
B. Danko uit Amsterdam. Zij wees nog op het doel van de land-
dag en maakte een vergelijking tussen de tijd, waarin de pro-
feet Elia leefde, en deze tijd. Elia moest kiezen tussen
God en Baäl en wij moeten kiezen tussen God en de wereld.
De mens twijfelt steeds te veel en hiertegen waarschuwde zij.
Wij moeten het hoe en waarom der dingen leren onderscheiden.
Het Christendom is het enige ideaal, dat nog in deze wereld

N de Heer
COMMISSARIS VAN POLITIE

IST.

wereld gelaten is. Als de pogingen van de leden om dit idealisme uit te dragen bij de mensen geen gehoor vinden, moet men niet ontbedigd worden. Ook de Christus werd door duizenden beluisterd, doch toen Hij stierf had Hij slechts enkele getrouwe discipelen. De kracht van het idealisme sluimert niet in de kwantiteit, doch in de kwaliteit. Ieder heeft zijn persoonlijke roeping. Verwaarlozing dezer roeping heeft eveneens een terugslag op de medemensen.

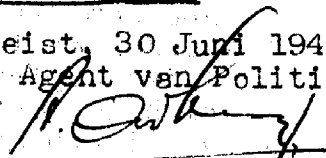
Zij wekte op tot gehoorzaamheid aan het nieuwe gebod, dat Christus gegeven heeft, n.l. God lief te hebben boven alles en de naaste als zichzelf.

Hierna werd nog muziek ten gehore gebracht, waarna de bezoekers van de landdag zich wederom naar Hotel "Boschlust" begaven, teneinde enige consumptie te gebruiken. In Hotel "Boschlust" werd de landdag door Mewr. Noppen-van Duijn te omstreeks 15,45 uur gesloten.

Opgemerkt zij, dat deze landdag een zeer ordelijk verloop heeft gehad.

De landdag droeg een uitgesproken religieus karakter. Onderwerpen van politieke aard zijn in het geheel niet handeld, terwijl noch op het terrein, noch in hotel "Boschlust" van enig ongeoorloofd ceremonieel is gebleken.

Zeist, 30 Juni 1947.
De Agent van Politie,

(A. de Kruijf)

MINISTERIE VAN OORLOG.
CHIEF VAN DE GENERALE STAF.
SECTIE G. 3 B.
Inlichtingendienst.

GEHEIM.

No. 3576/47.
Bijlage: geen.
Onderwerp: "Rozenkruisers Genootschap".

's-Gravenhage, 25 November

1947. OPGELEGD

27 NOV. 1947

B
BUREAU B

ACD/25321

28-11-47

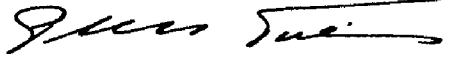
VK KND
De Res. Off. v. Gezondheid 2e Klasse KUAYK, Cornelis, Klaas, Jan, geboren te Amersfoort 13 December 1914, wonende Mecklenburgstraat 10 te Haarlem, heeft veel omgang met leden van het Rozenkruisers Genootschap te Haarlem en staat niet onsympathiek tegenover dit genootschap.

Genoemd genootschap dat zich ook "Aquaris-bond" of Orde der Manichaën" noemt, geeft de bladen "Het Rozenkruis" en "Aquaris" uit.

Ik zou het op prijs stellen enkele nadere gegevens inzake dit genootschap en zo mogelijk omtrent genoemde dokter te mogen ontvangen.

Typ. GK.
Coll. J.

HET HOOFD SECTIE G. 3 B.
De Kolonel van de Generale Staf,

P.M.H. Tieleens.

Aan:
Hoofd C.V.D.,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.-
